

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ: ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ

Освіта на сучасному етапі вступила в еру інформатизації та інформаційних технологій. Наявність знань та вмінь з інформаційних технологій стає базовою вимогою для випускника ЗВО. Молода людина, яка не володіє сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ), буде у явному програші при працевлаштуванні на роботу, порівняно з іншими претендентами, які володіють такими знаннями та навичками.

Новим напрямком підвищення ефективності освітнього процесу є інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій та технологій навчання.

Комп'ютер з відповідним програмним забезпеченням та підключенням до мережі Інтернет являє собою: джерело навчальної інформації; наочний посібник; тренажер; засіб діагностики і контролю; засіб підготовки текстів, їх зберігання; графічний редактор; засіб підготовки виступів; обчислювальний засіб. Він може використовуватися на всіх етапах організації навчального процесу, як при підготовці до пар, так і в процесі навчання: при поясненні нового матеріалу, закріпленні, повторенні, контролі.

При цьому використання в освітньому процесі ІКТ має як позитивні, так і деякі негативні аспекти [1; 2].

До позитивних сторін використання в освітньому процесі сучасних ІКТ можна віднести: різноманітність організації процесу навчання; розширення можливостей подання навчального матеріалу; активне залучення студентів до процесу навчання; наочне представлення результатів своєї діяльності; індивідуалізація навчання з можливістю вибирати темпи та час освоєння матеріалу; можливість використання ігрових прийомів; залучення студентів до

науково-дослідної роботи; звільнення від рутинної паперової роботи; розширення інформаційних потоків при використанні Інтернету; доступ до банків інформації та можливість оперативно отримувати необхідну інформацію; доступ до нетрадиційних джерел інформації; можливість поновлювати і конвертувати інформацію в інші формати; підвищення ефективності самостійної роботи; нові можливості для творчості; можливість реалізувати принципово нові форми й методи навчання; можливість розробляти і вдосконалювати різноманітні навчальні стилі й взаємодії; забезпечення високого рівня інтерактивності між студентом і матеріалом; зростання обсягу завдань, що виконуються; підвищення пізнавальної активності; можливість покрокового розгляду матеріалу з різними рівнями деталізації; можливість подачі інформації в чіткому і структурованому вигляді; розширення набору задач, що розв'язуються; скорочення часу, витраченого на заняття, та звільнення часу для іншої роботи та відпочинку; активізація навчання завдяки використанню різноманітних форм подачі інформації; підвищення інтересу й загальної мотивації до навчання; оволодіння навичками оперативного прийняття рішень; якісні зміни контролю за навчальною діяльністю; підвищення інформаційної культури.

Проте можна спостерігати і деякі негативні моменти при використанні в освітньому процесі ІКТ: відсутність комп'ютера в домашньому користуванні студентів і викладачів, і як наслідок витрати часу для самостійної роботи у комп'ютерних класах; відсутність потрібного програмного забезпечення; відсутність або невисока якість зв'язку; збої в роботі комп'ютерних програм; додаткові вимоги до викладача при підготовці до заняття з використанням комп'ютера; розробка завдань вимагає значних затрат часу; величезний обсяг інформації, який може перевантажувати як викладачів, так і студентів; отримання неправильної відповіді або повідомлення про помилку внаслідок некоректного введення даних або їх невідповідності умовам задачі; недостатня кількість методичних розробок щодо використання ІКТ в навчальному процесі; практично відсутні мультимедійні програми українською мовою тощо.

Незважаючи на негативні сторони, переваг від використання ІКТ набагато більше. Загалом використання сучасних комп'ютерних інформаційних технологій допомагає: сформувати міцні базові знання студентів; навчити, де студент може знайти необхідну йому інформацію з теми, спрямувавши та скоординувавши його самоосвітню діяльність; сформувати необхідні вміння, щоб швидше знайти потрібну інформацію із застосуванням сучасних інформаційних технологій; розвинути у студентів уміння фільтрувати інформацію на предмет виокремлення актуальної та корисної; формувати вміння опрацьовувати та редагувати інформацію, застосовуючи сучасні інформаційні технології; аналізувати інформацію, визначати закономірності та використовувати їх, робити висновки; формувати власну точку зору на основі аналізу попередньої інформації; формувати вміння генерувати власні оригінальні думки та ідеї.

Наприкінці слід зазначити, що навчальне середовище, в якому можливе повноцінне використання сучасних інформаційних технологій, створюється внаслідок поєднання декількох передумов, серед яких: спільне бачення процесу інтеграції інформаційних технологій у всіх учасників навчального процесу; сприяння й підтримка з боку керівництва; належна фінансова підтримка впровадження потрібного програмного забезпечення та обслуговування телекомунікаційних мереж; наявність певного досвіду у викладачів щодо використання освітніх інформаційних технологій; наявність технологічних та програмних ресурсів для ведення навчальних курсів; наявність технічної допомоги під час використання й обслуговування технологічних ресурсів; володіння особистісно-орієнтованою методикою навчання; оцінювання ефективності застосування інформаційних технологій у навчальному процесі та ін.

Список використаних джерел:

1. Гарбич-Мошора О. Переваги та недоліки використання інформаційних технологій в навчальному процесі. *Молодь і ринок*. 2013. № 12 (107). С. 67–69.
2. Кравчук О. А. Переваги та недоліки використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/9131/1/Kravchuk.pdf> (дата звернення: 18.01.2020).